

Här tävlar artisterna om jobb i sjukvården

Artister i brokiga scenkostymer, med instrumenten i högsta hugg, avlöser varandra utanför Diesilverkstans repetitionslokal i Nacka i östra Stockholm. De som står på tur att ställa sig på scenen möter en liten men kräsen publik av »kulturinköpare« från regionens olika sjukvårdsenheter.

Det som pågår är en audition för att kvala in i landstingets programkatalog »Kultur i vården«, en publikation som sammanställs vartannat år. I katalogen finns artisterna som kan bokas för att underhålla patienterna på vårdavdelningar, äldreboenden och andra enheter runtom i länet.

Till Diesilverkstan kommer både proffs och amatörer, från när och fjärran.

De tre medlemmarna i »Good old country band« har rest 60 mil från glada Hudiksvall för sex minuters scentid i Stockholm. Bandet levererar gamla

countrylåtar på svenska och engelska. »Björn & Linda« är far och dotter, utrustade med sax och keyboard och en repertoar av evergreens. »Alla« låtar är potentiellt möjliga, från ABBA till Tom Jones – utom »Våren« av Edvard Grieg, försäkrar Björn, för övrigt utklädd till kvinna.

»Teaterjouren/Öppna teatern« med Christina Molin och Cajsa Gotthold gör korta sketcher om både Bellman och Selma Lagerlöf. Peruker åker av och på. Sångaren Åsa Berg, känd från rollen som Ulrika i Västergöl i musikalerna »Kristina från Duvemåla«, sjunger »Maybe this time« från »Cabaret«. Hon kompas av pianist och klarinettist, som båda hoppas att det ska gå vägen att säkra en plats i landstingskatalogen.

På scenen står Marius Billy från Kongo och basisten Carlos Amato från São Tomé. Duon utgör två femtedelar av sång- och dansbandet »Silambam«.

PÅ AUDITION
Landstinget bjuder in till audition. Då ger skådespelarna Cajsa Gotthold och Christina Molin i »Teaterjouren« smakprov på sin repertoar av sketcher.

Foto: Gabor Hont

Kapellmästare Billy är i själva verket etnograf och forskare i Stockholm med ursprungsbefolkningars musik som specialitet. Just nu arbetar han med att hitta och presentera gemensamma drag i samers jojk och pygméers »yeya«, två besläktade sångtekniker enligt Marius Billy.

I publiken lyssnar en jury som består av handläggare från kulturförvaltningen och av representanter från diverse sjukvårdsenheter. De bedömer vad som duger till underhållning för olika kategorier av patienter.

– Största målgruppen för verksamheten är äldre personer, berättar Lisbet Olsson, handläggare för »Kultur i vården« på kulturförvaltningen vid Stockholms läns landsting. Hon och kollegan Susanna Wase organiserar auditioner och sitter också med i juryn som bedömer det som framförs.

– Det är lite lurigt med utbudet, säger Lisbet Olsson. Lätt att glömma att de som är 70 år i dag var unga när Elvis Presley var som mest populär. Gamla i dag gillar både Beatles och ABBA och har minnen knutna till deras låtar. Ändå är det vanligt att inköpare och personal tänker Ernst Rolf och Thor Modéen när seniorunderhållning kommer på tal.

Utbudet ska vara »blandat«, enligt Lisbet Olsson: stora grupper för stora lokaler, med eller utan piano,

SAX & SYNT

»Björn och Linda« är far och dotter med gott om örhängen på repertoaren.

INKÖPARE

Kulturköparna i publiken har klara åsikter om vad olika patientgrupper behöver i fråga om underhållning.

KATALOGEN

De som gör intryck på auditionen hamnar i katalogen »Kultur i vården« och kan bli bokade för spelning vid olika vårdenheter.

små grupper för små salar, enmansshower. Musiken som framförs ska helst gå att dansa till, för äldre som för yngre. Det mesta som framförs är svensk musik på svenska, men även andra länder är representerade genom gamla örhängen. Jämn könsfördelning i katalogen eftersträvas också.

Svårast är att hitta program som kan passa för unga, till exempel hårdrock. Inte heller i år finns det några hårdrockare bland artisterna som sökt sig till auditionen.

– Men vi skulle ta emot sådana sökande med öppna armar, säger Lisbet Olsson. Det finns en marknad för hårdrock. Särskilt representanter från psykiatrin söker sådan underhållning för patienterna vid deras enheter.

Ett krav på artister som uppträder i vården är att de respekterar sin publik. Enligt Lisbet Olsson måste de förstå att även om kroppen inte »hänger med« hos vissa, så kan intellektet vara helt klart. Det finns många exempel på positivt och oväntat gensvar från patienter som får rätt stimulans.

– Artister har berättat hur vissa patienter med demens som inte har pratat på länge börjar plötsligt sjunga med i en sång, säger Lisbet Olsson.

Gabor Hont

■ LANDSTING OCH KOMMUN STÅR FÖR FIOLERNA

Verksamheten »Kultur i vården« inom Stockholms läns landsting vänder sig till personer i alla åldrar som vistas en längre tid inom vården. Landstingets kulturförvaltning samarbetar med 325 sjukhus, sjukhem och servicehus runt om

i länet och lägger ut drygt 1950 musikprogram per år. Största målgrupperna för satsningen finns inom geriatrik, psykiatri och barnsjukvård.

Till 2009 års audition kallades 196 artister av 460 sökande. Åttio av

dessas får plats i 2010–2011 års katalog, som finns klar i november 2009. Då är det fritt fram för avdelningsföreståndare inom sjukvård och äldreomsorg att boka artister. Varje avdelning har rätt att beställa ett program per månad. Evenemang

vid servicehus och sjukhem bekostas till hälften av kommun, hälften av landsting. Vid vårdenheter där landstinget ensamt är huvudman står landstinget också ensamt för fiolerna.

Artisterna får betalt en-

ligt Musikerförbundets och Teaterförbundets gällande kollektivavtal.

Ensam artist får 1836 kr plus betalda sociala avgifter per spelning. Arvodet per individ minskar proportionellt beroende på hur många som uppträder.